

INFORME DE LA RECERCA EN INFORMACIÓ, DOCUMENTACIÓ I ARXIVÍSTICA A CATALUNYA (2000-2013)

Coordinat per Llorenç Arguimbau

Redactat per Ernest Abadal
Jordi Ardanuy
Eulàlia Fuentes
Amadeu Pons

Institut
d'Estudis
Catalans

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Associació d'Arxivers
Gestors de Documents
de Catalunya

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia
i Documentació

Universitat Oberta
de Catalunya

**Informe de la recerca en
Informació, Documentació i Arxivística
a Catalunya (2000-2013)**

Informe coordinat per Llorenç Arguimbau i redactat
per Ernest Abadal, Jordi Ardanuy, Eulàlia Fuentes i
Amadeu Pons

Publicació

Associació d'Arxivers Gestors de Documents de Catalunya
Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya
Institut d'Estudis Catalans
Universitat Autònoma de Barcelona
Universitat de Barcelona. Facultat de Biblioteconomia i Documentació
Universitat Oberta de Catalunya

Revisió lingüística

Universitat de Barcelona. Serveis Lingüístics

Disseny gràfic

Isabel Olea

Barcelona, juny de 2016

Aquesta obra està subjecte a una llicència de
Reconeixement 4.0 Internacional de Creative Commons
<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Sumari

Agraïments	4
Abreviacions	5
Índex de taules	6
Índex de figures	6
Resum	7
1 Introducció	9
2 Metodologia	9
3 Institucions	10
3.1 Universitats	10
3.2 Grups i altres estructures de recerca	11
3.3 Organitzacions professionals	13
4 Recursos econòmics	13
4.1 Unió Europea	13
4.2 Govern espanyol	14
4.3 Generalitat de Catalunya	17
4.4 Altres fonts de finançament	18
5 Recursos humans	20
5.1 Universitats	20
5.2 Grups de recerca	20
5.3 Convocatòries competitives públiques	20
6 Resultats	21
6.1 Tesis doctorals	21
6.2 Articles científics	22
6.3 Monografies	25
6.4 Revistes	29
6.5 Avaluació de revistes	32
6.6 Congressos	33
7 Conclusions	34

Agraïments

Lluís Anglada (CSUC)
Anna Casaldàliga (UPF)
Josep Cobarsí (UOC)
Lluís Codina (UPF)
Montserrat Espinós Ferrer (UPF)
Carme Fenoll Clarabuch (Generalitat de Catalunya)
Núria Ferran Ferrer (UOC)
Joan Gómez Escofet (UAB)
Núria Jornet Benito (UB)
Ignasi Labastida (UB)
Alexandre Lopez Borrull (UOC)
Mercè Martí Bassols (IEC)
Èva Ortoll (UOC)
Laia Ros Blanco (URL)
Anna Rovira (UPC)
Lluís Rovira (Institució CERCA)
Jordi Serra (AAC-GD)

Abreviacions

AAC-GD	Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya	InterPARES	International Research into the Preservation of Authentic Records in Electronic Systems
AGAUR	Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca	IS&LC	Information Science & Library Science
ARCS	ajuts per a l'organització d'accions mobilitzadores	ISCIH	Institut de Salut Carlos III
BAC	Bibliometria i Avaluació en Ciència	i-VIU	Grup d'Estudis Mètrics sobre el Valor i Ús d'Informació
BESCOLAR	Grup de Recerca en Biblioteques de Centres d'Ensenyament no Universitari	JCID	Jornades Catalanes d'Informació i Documentació
BNE	Biblioteca Nacional d'Espanya	KIMO	Grup de Gestió d'Informació i Gestió del Coneixement a les Organitzacions
CAC	Congrés d'Arxivística de Catalunya	MIAR	<i>Matriu d'Informació per a l'Anàlisi de Revistes</i>
CERCA	Centres de Recerca de Catalunya	OCC	Observatori de la Comunicació Científica
CEU	catdràtic d'escola universitària	OR-IEC	Observatori de la Recerca de l'IEC
CIRC	<i>Clasificación Integrada de Revistas Científicas</i>	PDI	personal docent i investigador
COBDC	Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya	R+D+I	recerca, desenvolupament i innovació
CRDI	Centre de Recerca i Difusió de la Imatge	REDC	<i>Revista Española de Documentación Científica</i>
CSIC	Consell Superior d'Investigacions Científiques	SGR	ajuts per donar suport a les activitats dels grups de recerca reconeguts
CU	catdràtic d'universitat	SNIP	<i>source normalized impact per paper</i>
DIGIDOC	Grup de Recerca en Documentació Digital i Comunicació Interactiva	SOCADI	Societat Catalana de Documentació i Informació
EAPC	Escola d'Administració Pública de Catalunya	TDX	<i>Tesis Doctorals en Xarxa</i>
EC3	Grup d'Investigació Avaluació de la Ciència i de la Comunicació Científica	Teseo	Base de dades de tesis doctorals
EEES	espai europeu d'educació superior	TEU	titular d'escola universitària
EPI	<i>El Profesional de la Información</i>	TU	titular d'universitat
ESAGED	Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents	UAB	Universitat Autònoma de Barcelona
FCRI	Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació	UB	Universitat de Barcelona
ICREA	Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats	UdG	Universitat de Girona
FPI	Formació de Personal Investigador	UdL	Universitat de Lleida
ICDS	<i>Índex Compost de Difusió Secundària</i>	UE	Unió Europea
IEC	Institut d'Estudis Catalans	UNAM	Universitat Nacional Autònoma de Mèxic
IEDCT	Institut d'Estudis Documentals sobre Ciència i Tecnologia	UNISAR	Universitat de Saragossa
INE	Institut Nacional d'Estadística	UOC	Universitat Oberta de Catalunya
IN-RECS	Índice de Impacto de las Revistas Españolas de Ciencias Sociales	UPF	Universitat Pompeu Fabra
		URL	Universitat Ramon Llull
		URV	Universitat Rovira i Virgili
		UVic	Universitat de Vic
		WoS	<i>Web of Science</i>

Índex de taules

Taula 3.2.1 Grups de recerca reconeguts (Catalunya, convocatòries SGR 2001-2009)	12
Taula 4.1.1 Projectes de recerca europeus (Catalunya, 2003-2013)	14
Taula 4.2.1 Pla nacional d'R+D+I: Projectes de recerca i accions complementàries (Catalunya, 2000-2013)	15
Taula 4.3.1 Ajuts per donar suport a les activitats dels grups de recerca reconeguts (Catalunya, convocatòries SGR 2001-2009)	17
Taula 4.3.2 Ajuts per a l'organització d'accions mobilitzadores (Catalunya, convocatòries ARCS, 2003-2009)	18
Taula 5.1.1 Personal docent i investigador d'universitats públiques, per categories (Catalunya i Espanya, 1999-2013)	19
Taula 5.1.2 Professorat de la UOC, per categories (2009-2013)	20
Taula 6.1.1 Nombre de tesis segons universitat (Catalunya, 2000-2013)	21
Taula 6.1.2 Nombre de tesis segons la temàtica (Catalunya, 2000-2013)	21
Taula 6.2.1 Nombre d'articles publicats per investigadors en l'àrea de documentació en revistes indexades en la base de dades WoS (Catalunya, 2000-2013)	23
Taula 6.2.2 Nombre d'articles segons grans temàtiques (Catalunya, 2000-2013)	24
Taula 6.2.3 Nombre d'autors per article (Catalunya, 2000-2013)	24
Taula 6.2.4 Distribució institucional del nombre d'articles publicats en documentació en revistes espanyoles i el seu impacte (Espanya, 2010)	26
Taula 6.3.1 Nombre de monografies per modalitat de publicació (Catalunya, 2009-2013)	27
Taula 6.3.2 Nombre de monografies signades per dos autors o més (Catalunya, 2009-2013)	27
Taula 6.3.3 Nombre i percentatge de monografies per localitat de publicació (Catalunya, 2009-2013)	28
Taula 6.3.4 Nombre i percentatge de monografies per entitat editora (Catalunya, 2009-2013)	28
Taula 6.3.5 Nombre de monografies per matèria (Catalunya, 2009-2013)	29
Taula 6.3.6 Nombre de monografies per llengua (Catalunya, 2000-2013)	29
Taula 6.3.7 Nombre de monografies per matèria i llengua (Catalunya, 2000-2013)	30
Taula 6.4.1 Revistes de documentació amb seu editorial a Catalunya	31
Taula 6.4.2 Indicadors i classificacions de les revistes de documentació amb seu editorial a Catalunya	32
Taula 6.6.1 Congressos celebrats a Catalunya	33

Índex de figures

Figura 6.1.3 Distribució de tesis per any (Catalunya, 2000-2013)	22
Figura 6.2.1 Evolució cronològica del nombre d'articles publicats en revistes indexades al WoS (Catalunya, 2000-2013)	25

Resum

L'informe descriu l'evolució de la recerca en informació, documentació i arxivística a Catalunya durant el període 2000-2013. Des d'una perspectiva quantitativa i integradora, es dóna una visió global del cicle complet de la recerca descrivint i analitzant tres qüestions bàsiques: les institucions catalanes que investiguen aquest camp; els recursos humans i econòmics disponibles per fer recerca, i, finalment, els resultats científics derivats de les activitats executades.

Des del punt de vista dels recursos econòmics, s'han analitzat convocatòries competitives relacionades amb la recerca científica i se n'han descartat d'altres de no competitives o més pròximes al desenvolupament i a la innovació de productes i serveis. Quant als recursos humans, s'han recopilat i comentat dades sobre professorat universitari i convocatòries competitives públiques de recerca.

Respecte als resultats científics, cal fer constar la diversitat de classificacions temàtiques usades per analitzar les tesis, revistes, monografies i congressos. Amb relació a revistes, s'han exclòs de l'anàlisi els butlletins professionals i institucionals. A més, s'ha considerat adient incorporar un apartat sobre recursos documentals per avaluar revistes científiques desenvolupats per equips de recerca catalans. Pel que fa a les monografies, el període estudiat abasta exclusivament els anys 2009-2013 i es tenen en compte tant obres publicades en paper com en línia.

L'estudi conclou que la recerca catalana en informació, documentació i arxivística no es troba en una fase inicial però encara està lluny de la plena consolidació. Tanmateix cal augmentar la internacionalització de l'àmbit i sobretot potenciar els recursos humans, on és especialment greu la baixa presència en programes de formació d'investigadors.

1 Introducció

La recerca científica agrupa totes les activitats executades per generar nou coneixement. Generalment aquestes activitats s'associen amb les ciències pures, experimentals, mèdiques o de la vida, però també es fa recerca a les ciències socials i a les humanitats. En el camp de les investigacions socials, cal reivindicar la creació de nou coneixement en àrees com la informació, la documentació i l'arxivística.

Els estudis relacionats amb la informació, la documentació i l'arxivística tenen a Catalunya una trajectòria centenària. No obstant això, la incorporació d'aquestes disciplines a l'àmbit universitari (on es duu a terme la major part de la recerca) és un fet molt més recent que es remunta als anys vuitanta del segle passat, mentre que els programes específics de doctorat no van arribar a Catalunya fins a principis de l'actual segle XXI. Aquesta trajectòria relativament curta ha condicionat l'escassetat de treballs que abordin la recerca catalana d'aquestes àrees del coneixement.

L'objectiu general d'aquest informe és descriure i analitzar l'evolució de la recerca en informació, documentació i arxivística a Catalunya durant el període 2000-2013. Actualment, l'abast d'aquestes àrees s'ha estès molt més enllà dels límits tradicionals, i ha entrat en camps on coincideix amb la tecnologia, la gestió empresarial, la gestió de dades científiques, la sociologia, etc. En el cas de l'arxivística, cobreix un abast molt ampli (des de la recerca històrica a la gestió documental), i molta activitat es desenvolupa fora dels circuits de producció científica habituals. Cal tenir present que bona part de la recerca dita *arxivística* s'ha fet durant molt temps en el marc de la recerca històrica. De fet, en la condició de «ciència auxiliar de la història» (concepte que durant molt de temps ha estat vigent), molts estudis arxivístics són tractaments de fons documentals i al mateix temps interpretació d'aquests fons documentals. D'altra banda, també cal tenir en compte els estudis tecnològics que s'han fet en el marc de la informàtica (preservació digital, gestors documentals, etc.).

2 Metodologia

L'equip de treball ha combinat les reunions presencials amb la redacció distribuïda de l'informe entre les institucions implicades. A més, el document de treball final l'ha revisat i consensuat tot l'equip. D'altra banda, s'ha enviat una sol·licitud d'informació als serveis i consorcis de biblioteques i d'arxius. La coordinació de l'equip de treball ha estat responsabilitat de l'Observatori de la Recerca de l'IEC (OR-IEC), amb el suport del Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya (COBDC) i la participació activa de les universitats catalanes vinculades amb la informació, la documentació i l'arxivística.

Com a marc general, l'equip de treball ha seguit l'estructura dels *Reports de la recerca a Catalunya* [<http://www.iec.cat/reports>], una sèrie d'informes que l'IEC ha anat elaborant des dels anys noranta del segle XX per analitzar l'estat de la recerca catalana en les diferents àrees científiques. L'IEC és una institució acadèmica que té per objecte l'alta investigació científica i, principalment, la de tots els elements de la cultura catalana. Entre les finalitats estatutàries de l'IEC hi ha la de contribuir a la planificació, la coordinació, la realització i la difusió de la recerca, en les diferents àrees de la ciència i la tecnologia. Així, l'informe s'ha fonamentat en una perspectiva quantitativa i integradora. En primer lloc, s'ha tractat de treballar amb fonts d'informació fiables que permetin construir indicadors quantitativs per descriure i analitzar de forma objectiva la recerca catalana durant el període 2000-2013. En segon lloc, l'informe ha volgut respondre a tres qüestions bàsiques per assolir un punt de vista global del cicle complet de la recerca:

- Quines institucions catalanes investiguen en aquest camp?
- De quins recursos humans i econòmics es disposa per fer recerca?
- Quins resultats científics es deriven de les activitats executades?

Pel que fa a les fonts d'informació, l'OR-IEC disposa

d'una base de dades amb les resolucions oficials de les convocatòries competitives impulsades per les diferents administracions públiques, sobretot la Generalitat de Catalunya, l'Estat espanyol i la Unió Europea (UE). Aquesta informació s'ha complementat amb les bases de dades de recerca de les diferents universitats i amb les memòries de les entitats directament implicades en l'informe. D'altra banda, també s'ha consultat la base de dades CORDIS de projectes europeus [<http://cordis.europa.eu>], i les estadístiques sobre personal docent i investigador (PDI) de les universitats de l'Institut Nacional d'Estadística (INE) [<http://www.ine.es>] i de la Secretaria d'Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya.

Des del punt de vista dels recursos econòmics, s'han analitzat convocatòries competitives relacionades amb la recerca científica i se n'han descartat d'altres de no competitives o més pròximes al desenvolupament i a la innovació de productes i serveis. Quant als recursos humans, l'equip de redacció s'ha centrat a recopilar i comentar dades sobre professorat universitari i convocatòries competitives públiques de recerca.

Quant als resultats científics, cal fer constar la diversitat de classificacions temàtiques usades per analitzar les tesis, revistes, monografies i congressos. A més, s'han consultat les fonts d'informació següents:

- Tesis doctorals: base de dades de tesis doctorals (*Teseo*) [<https://www.educacion.gob.es/teseo>] i *Tesis Doctorals en Xarxa (TDX)* [<http://www.tdx.cat>].
- Articles científics: Índice de Impacto de las Revistas Españolas de Ciencias Sociales (*IN-RECS*) [<http://ec3.ugr.es/in-recs>] i *Web of Science (WoS)* [<http://wokinfo.com>].
- Revistes: *CARHUS Plus+* [<http://agaur.gencat.cat/ca/avaluacio/carhus/>]; *Clasificación Integrada de Revistas Científicas (CIRC)* [<http://ec3metrics.com/circ>], *Google Scholar Metrics* [<http://scholar.google.com>] i *Matriu d'Informació per a l'Anàlisi de Revistes (MIAR)* [<http://miar.ub.edu>].

Amb relació a les revistes, cal tenir en compte que s'han exclòs de l'anàlisi els butlletins professionals i institucionals. A més, s'ha considerat adient incorporar un apartat sobre recursos documentals per avaluar revistes científiques desenvolupats per equips de recerca catalans.

Pel que fa a les monografies, el període estudiat abasta exclusivament els anys 2009-2013 i es tenen en compte tant obres publicades en paper com en línia. El criteri principal d'inclusió és que l'autoria ha de correspondre a

persones nascudes o vinculades a Catalunya, independentment de la llengua o el lloc de publicació de les obres. Pel que fa al nivell intel·lectual de les obres considerades, s'han exclòs les obres docents, les tesis i les publicacions de congressos, jornades, seminaris, etc., que s'estudien en uns altres apartats d'aquest informe. Des d'aquest punt de vista, cal dir que molts dels documents citats no són productes de recerca, sinó obres de divulgació.

Finalment, el document de treball s'ha sotmès a un període de debat públic, al final del qual l'equip de redacció ha decidit si incorpora o no els comentaris rebuts i ha tancat el text definitiu. Un cop corregit, l'informe es publica en format digital i en accés obert, acompanyat dels fitxers amb les dades primàries.

3 Institucions

3.1 Universitats

Des de finals dels anys 1990 del segle xx, el panorama universitari català ha mostrat un escenari dinàmic pel que fa als agents implicats i als estudis impartits en el camp de la informació, la documentació i l'arxivística. En aquest sentit, cal recordar la vinculació estreta dels estudis de postgrau amb les activitats de recerca.

La Facultat de Biblioteconomia i Documentació [<http://www.ub.edu/biblio>] de la Universitat de Barcelona (UB) es va crear l'agost de 1999 com a continuació de l'Escola Universitària de Biblioteconomia i Documentació, que havia funcionat des de 1997. Aquests centres eren els successors de l'Escola Superior de Bibliotecàries que, fundada el 1915 i adscrita a la UB des de 1982, impartia els ensenyaments superiors de Biblioteconomia, Documentació i Arxivística. D'altra banda, el Departament de Biblioteconomia i Documentació [<http://www.ub.edu/dbd>] va ser fundat per la Junta de Govern de la UB el juny de 2002, i va substituir la Unitat Departamental de Biblioteconomia i Documentació, creada el maig de 1999.

Des del curs 2009-2010, la Facultat imparteix el títol de Grau d'Informació i Documentació adaptat a l'espai europeu d'educació superior (EEES). També s'ofereixen dos estudis oficials interuniversitaris: un màster universitari de Gestió de Continguts Digitals (des del curs 2005-2006, amb la Universitat Pompeu Fabra –UPF–) i un altre màster universitari de Biblioteca Escolar i Promoció de la Lectura (des del curs 2008-2009, amb la Universitat Autònoma de Barcelona –UAB–). Des del curs 2012-2013 la Facultat imparteix un

altre màster oficial adaptat a l'EEES, el màster universitari de Biblioteques i Col·leccions Patrimonials. A banda de diversos cursos de postgrau, des del curs 2011-2012 també s'ofereix el títol propi de màster de Gestió Documental i Informació a les Empreses. Pel que fa al doctorat, durant el curs 2000-2001 es va posar en marxa el programa Informació i Documentació en l'Era Digital, al qual dos cursos més tard es va afegir la UAB i que van impartir conjuntament fins al curs 2008-2009. Actualment imparteix el programa de doctorat d'Informació i Comunicació, conjuntament amb la Universitat de Saragossa (UNISAR).

A partir del 1999, la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) disposa de l'àrea acadèmica dels Estudis de Ciències de la Informació i de la Comunicació, amb activitat docent i de recerca [<http://bit.ly/1KACx1P>]. Així, s'inicià el curs 1999-2000 la llicenciatura de Documentació, actualment en procés d'extinció. I des del curs 2009-2010 imparteixen el grau d'Informació i Documentació, titulació adaptada a l'EEES. Des del febrer de 2014 els Estudis ofereixen el màster universitari de Gestió Estratègica de la Informació i el Coneixement a les Organitzacions, que té el seu precedent en un màster propi començat a impartir el 2004. Els Estudis participen en el doctorat de la Societat de la Informació i el Coneixement de la UOC des que es va començar a impartir l'any 2001, així com en del màster universitari vinculat a aquest doctorat. A més, la UOC ofereix estudis propis de postgrau i màster, com ara el diploma de postgrau d'Implantació de Projectes de Gestió de Documents Electrònics i el màster de Social Media Content.

L'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents (ESAGED) [<http://www.esaged.net>] és adscrita a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) com a centre especialitzat en el camp de l'arxivística i la gestió de documents. Fou creada el 2002 per la Fundació UAB amb la col·laboració de l'actual Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya (AAC-GD), que prèviament va impartir formació en arxivística i gestió de documents.

Des del curs 2009-2010, l'ESAGED imparteix el màster oficial d'Arxivística i Gestió de Documents, adequat a l'EEES i que va substituir els estudis de graduat superior d'Arxivística i Gestió de Documents, iniciats el curs 2003-2004. L'Escola també organitza diversos postgraus d'especialització i cursos de formació continuada.

Entre les funcions de l'ESAGED es troben l'assessoria i la consultoria per a l'Administració pública i les empreses privades, i la recerca arxivística, amb diversos projectes d'investigació. Val a dir que s'ha obert una línia de recerca específica en arxius i gestió de documents dins del doctorat d'Història Comparada, Política i Social de la UAB.

D'altra banda, l'Àrea de Documentació de la UAB és integrada dins del Departament de Filologia Catalana. Des del curs 2000-2001 fins al 2010-2011, l'Àrea coordinà el segon cicle de la llicenciatura de Documentació.

El Departament de Comunicació de la UPF està format per un grup de professors adscrits a l'àrea de coneixement de Biblioteconomia i Documentació, que formen part del Grup de Recerca en Documentació Digital i Comunicació Interactiva (DIGIDOC) [<http://www.upf.edu/digidoc>]. També imparteixen docència en dos màsters universitaris en línia especialitzats de Documentació Digital i de Cercadors.

La Universitat de Girona (UdG), a través de centres de recerca adscrits, com el centre EASY [<http://www.easyinnova.com>] del Parc Científic i Tecnològic de la UdG, ha portat a terme recerques específiques en arxius i preservació digital.

Finalment, la Universitat de Vic (UVic) va impartir la diplomatura de Biblioteconomia i Documentació des del curs 1998-1999 fins al 2010-2011.

3.2 Grups i altres estructures de recerca

A l'hora de generar nou coneixement, els grups de recerca constitueixen un dels agents més actius. Ara bé, cal distingir entre els grups de recerca reconeguts oficialment per la Generalitat de Catalunya i la resta de grups, centres i observatoris.

Pel que fa als ajuts per donar suport a les activitats dels grups de recerca reconeguts (SGR), l'evolució en el període 2000-2013 (vegeu la taula 3.2.1) ha estat positiva en el camp de la informació, la documentació i l'arxivística. Així, s'ha passat de cap grup (convocatòries 2001-2002) a tres (convocatòria 2005) i, finalment, a quatre (convocatòria 2009). Dels quatre grups reconeguts a la darrera convocatòria estudiada, tres pertanyen a la UB i un a la UOC. Per àrees, tracten temes d'investigació com les biblioteques escolars, la gestió de la informació i del coneixement a les organitzacions, els continguts digitals o els estudis mètrics de la informació, si bé hi falten els arxius o la gestió documental.

Amb relació a altres grups (reconeguts o no per l'administració autonòmica), a més del ja esmentat DIGIDOC de la UPF, cal destacar quatre grups de recerca vinculats a la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la UB:

- DUODA. Recerca de Dones [<http://www.ub.edu/duoda>]: grup reconegut a les convocatòries 2005-2009, sota la coordinació de M. Milagros Rivera

Taula 3.2.1
Grups de recerca reconeguts (Catalunya, convocatòries SGR 2001-2009)

a) Convocatòria 2005

Codi	Grup	Investigador/a principal	Univ.	Departament	Modalitat
2005SGR00839	Grup de recerca Cultura i Continguts Digitals: Aspectes Documentals, Polítics i Econòmics	M. Assumpció Estivill Rius	UB	Biblioteconomia i Documentació	Grup de recerca emergent
2005SGR00927	Grup de Gestió d'Informació i Gestió del Coneixement a les Organitzacions (KIMO)	Agustí Canals Parera	UOC	Estudis de Ciències de la Informació i de la Comunicació	Grup de recerca emergent
2005SGR00992	Grup d'Estudis Mètrics sobre el Valor i Ús d'Informació (i-VIU)	Ángel Borrego Huerta	UB	Biblioteconomia i Documentació	Grup de recerca emergent

b) Convocatòria 2009

Codi	Grup [Adreça web]	Investigador/a principal	Univ.	Departament	Modalitat
2009SGR32	Grup de Gestió d'Informació i Gestió del Coneixement a les Organitzacions (KIMO) [http://bit.ly/1SjKHQv]	Agustí Canals Parera	UOC	Estudis de Ciències de la Informació i de la Comunicació	Grup de recerca consolidat
2009SGR177	Grup de recerca Cultura i Continguts Digitals: Aspectes Documentals, Polítics i Econòmics [http://bd.ub.edu/grups/ccd/presentació]	Ernest Abadal Falgueras	UB	Biblioteconomia i Documentació	Grup de recerca consolidat
2009SGR846	Grup d'Estudis Mètrics sobre el Valor i Ús d'Informació (i-VIU) [http://bd.ub.edu/grups/iviui]	Ángel Borrego Huerta	UB	Biblioteconomia i Documentació	Grup de recerca singular
2009SGR1479	Grup de Recerca en Biblioteques de Centres d'Ensenyament no Universitari (BESCOLAR) [http://bd.ub.edu/bescolar]	M. Teresa Mañà Terré	UB	Biblioteconomia i Documentació	Grup de recerca singular

Garretas (Departament d'Història Medieval, Paleografia i Diplomàtica de la UB).

- Grup de Treball dedicat a l'Accessibilitat Digital en Docència, Recerca i Innovació Docent (ADAPTABIT) [<http://bd.ub.edu/adaptabit>]
- Patrimoni, Museologia i Arquitectura de la Informació (DIHELIA).
- PRESERVA: Equip de Recerca en Preservació Digital [<http://bd.ub.edu/preservadigital>]

A més, el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI) [http://www2.girona.cat/ca/sgdap_crdi] el va crear l'any 1997 el Servei de Gestió Documental, Arxius i Publicacions de l'Ajuntament de Girona amb la missió de conèixer, protegir, fomentar, oferir i divulgar el patrimoni fotogràfic i cinematogràfic de la ciutat de Girona.

Per la seva banda, l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura [<http://www.ub.edu/obl>] té la finalitat de vertebrar les diferents iniciatives que al voltant d'aquest tema es desenvolupen a la UB i a altres institucions universitàries i organismes. L'Observatori el va crear oficialment el 14 de juliol de 2008 el Consell de Govern de la UB i és adscrit a la Facultat de Biblioteconomia i Documentació.

En l'àrea de la documentació científica, el grup Bibliometria i Avaluació en Ciència (BAC) [<http://bac.fundaciorecerca.cat>] està integrat per membres de la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació (FCRI) i la institució Centres de Recerca de Catalunya (CERCA). Des de l'any 2011, és soci bibliomètric de Thomson Reuters i la seva missió consisteix a proporcionar els mètodes i les normes necessaris per a la correcta avaluació bibliomètrica de territoris, àrees, organitzacions, sectors, grups de recerca i investigadors.

L'OR-IEC [<http://meridia.iec.cat>] és un servei d'informació especialitzada en recerca, desenvolupament i innovació (R+D+I) dels territoris de llengua i cultura catalanes, amb comparatives a escala estatal i internacional. A banda d'informes estadístics, publicacions i enllaços recomanats, l'OR-IEC gestiona un blog [<http://blogs.iec.cat/observatori>] que funciona com un canal d'informació amb la comunitat científica. A més, l'Observatori organitza jornades i conferències i també publica articles especialitzats en gestió de la informació científica, ciències i bibliometria.

3.3 Organitzacions professionals

En l'àmbit professional, els consorcis i serveis de biblioteques i arxius promouen activitats de captació de nou coneixement i d'impuls d'aplicacions tecnològiques per oferir nous productes i serveis, amb la intenció d'ampliar la difusió dels centres documentals, potenciar-ne l'ús i facilitar l'accés a la informació per part dels usuaris.

El Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya (COBDC) [<http://www.cobdc.org>] constitueix l'ens de gestió, participació i representació dels professionals de l'àmbit de la informació i la documentació des de l'any 1985. L'associacionisme professional té una continuïtat que comença en l'Agrupació de l'Escola de Bibliotecàries de Barcelona, de 1931. Els estatuts del COBDC inclouen la funció de «promoure la recerca en l'àmbit de la Informació i la Documentació, com la seva difusió». Així, el Col·legi impulsa la formació de professionals, la publicació de revistes i altres documents i l'organització de jornades. A més, els grups de treball del COBDC permeten als professionals treballar en àmbits especials d'interès i intercanviar experiències i millors pràctiques.

També fundada l'any 1985, l'AAC-GD [<http://www.arxiviers.com>] presenta entre les seves finalitats estatutàries «promoure la recerca en el camp de l'arxivística i la gestió de documents». A més dels cursos, jornades, congressos i publicacions, l'AAC-GD fomenta les activitats de recerca per part del col·lectiu arxiver, al mateix temps que difon el resultat d'estudis propis i l'activitat dels diferents grups de treball. També participa en projectes de recerca i de normalització.

4 Recursos econòmics

4.1 Unió Europea

El projecte ROCKET (vegeu la taula 4.1.1) va ser un projecte d'un any de durada dedicat a definir un mapa estratègic dels coneixements essencials per a l'evolució futura de la indústria europea, amb especial èmfasi en els entorns d'informació digital necessaris per a un intercanvi i transferència de coneixement adequats. La UOC hi va participar dins un conjunt de 17 institucions europees coordinades per la Universitat de Florència. Els

TAULA 4.1.1
Projectes de recerca europeus (Catalunya, 2003-2013)

Projecte	Institució	Programa	Període	Import total	Adreça web
Roadmap to Communicating Knowledge Essential for the industrial environment (ROCKET)	UOC	FP5	2002-2003	400.000 €	http://cordis.europa.eu/project/rcn/63618_en.html
Open E-Learning Content Observatory Services (OLCOS)	UOC	eLearning	2006-2007	279.948 €	http://www.olcos.org
The FuturICT Knowledge Accelerator: Creating Socially Interactive Information Technologies for a Sustainable Future (FUTURICT)	UOC	FP7	2011-2012	2.161.567 €	http://www.futurict.eu
Innovative Digital Preservation using Social Search in Agent Environments (DURAFILE)	EASY	FP7	2013-2015	1.492.660 €	http://durafile.eu
PREservation FORMAts for culture information/e-archives (PREFORMA)	Ajuntament de Girona	FP7	2014-2017	4.758.014 €	http://www.preforma-project.eu

Font d'informació: CORDIS.

interlocutors de la UOC van ser investigadors del Grup de Gestió de la Informació i el Coneixement a les Organitzacions (KIMO), de l'àmbit d'informació i documentació de la UOC.

El projecte FUTURICT va ser un projecte d'un any de durada, dins el programa marc FP7-ICT, dedicat a explorar aplicacions disruptives de les tecnologies de la informació a la governabilitat global. La UOC hi va participar dins d'un clúster de desenes d'institucions europees coordinades per l'Escola Universitària de Londres. Els interlocutors de la UOC també van ser investigadors del KIMO.

D'altra banda, en l'àmbit dels arxius i de la gestió documental, cal destacar l'esforç de l'Ajuntament de Girona i del centre EASY per participar també en projectes de recerca europeus.

4.2 Govern espanyol

En la taula 4.2.1 consten els recursos de finançament obtinguts mitjançant la concurrència a convocatòries de recerca competitives convocades pel Govern espanyol per finançar projectes i accions complementàries durant el període 2000-2013. El finançament global captat és d'1.082.718 euros.

Els 23 recursos obtinguts han servit per a finançar 20 projectes de recerca (14 del Pla nacional d'R+D+I i sis de la convocatòria «Estudios y análisis para la mejora del sistema universitario»), i tan sols tres per a accions complementàries.

Des d'un punt de vista cronològic, en les convocatòries dels primers anys d'aquest període (2000-2005) es va obtenir finançament per a vuit d'aquestes accions. A partir

TAULA 4.2.1
Pla nacional d'R+D+I: Projectes de recerca i accions complementàries (Catalunya, 2000-2013)

Codi	Projecte	Investigador/a principal	Univ.	Departament	Import
CSO2008-04762	El impacto de la biblioteca digital sobre la búsqueda y el consumo de información científica	Ángel Borrego Huerta	UB	Biblioteconomia i Documentació	12.100 €
EA2005-0191	Identificación y evaluación de revistas en procesos de evaluación de la investigación española en humanidades y ciencias sociales: análisis de las áreas de antropología, comunicación social, derecho, documentación, economía y filosofía	Ángel Borrego Huerta	UB	Biblioteconomia i Documentació	14.835 €
EA2006-0073	Identificación y evaluación de revistas en procesos de evaluación de la investigación española en humanidades y ciencias sociales: análisis de las áreas de arte, educación, geografía, historia, psicología, religión y sociología	Ángel Borrego Huerta	UB	Biblioteconomia i Documentació	18.860 €
CSO2009-11550	Los compromisos de calidad con los ciudadanos en las bibliotecas: situación actual y propuestas de mejora	Carina Rey Martín	UB	Biblioteconomia i Documentació	46.948 €
HUM2004-03895	Datos e indicadores para la medición del rendimiento bibliotecario: desarrollo de un modelo para bibliotecas universitarias en el entorno digital	Cristóbal Urbano Salido	UB	Biblioteconomia i Documentació	11.960 €
EA2004-0025	La evaluación de revistas en procesos de evaluación de la investigación española en humanidades y ciencias sociales: desarrollo de un modelo y experimentación en el área de Filología Hispánica	Cristóbal Urbano Salido	UB	Biblioteconomia i Documentació	14.490 €
AECID D/031144/10	Desarrollo de un programa para la promoción de acciones consorciadas y de cooperación entre las bibliotecas universitarias de El Salvador	Cristóbal Urbano Salido	UB	Biblioteconomia i Documentació	470.466 €
TSI2004-22021-E	7º Congreso Isko-España. La dimensión humana de la organización del conocimiento	Ernest Abadal Falgueras	UB	Biblioteconomia i Documentació	3.000 €
HUM2004-02152	Distribución de revistas científicas españolas en Internet utilizando metadatos y taxonomías	Ernest Abadal Falgueras	UB	Biblioteconomia i Documentació	46.920 €
CSO2011-29503-C02-01	El acceso abierto (open access) a la ciencia en España: análisis del grado de implantación y de la sostenibilidad de un nuevo modelo de comunicación científica	Ernest Abadal Falgueras	UB	Biblioteconomia i Documentació	85.910 €
CSO2008-05525-C02-01	El acceso abierto a la producción científica (open access) en España: análisis de la situación actual y presentación de políticas y estrategias para promover su desarrollo	Ernest Abadal Falgueras	UB	Biblioteconomia i Documentació	42.350 €

HUM2004-03162	Web semántica y sistemas de información documental	Lluís Codina Bonilla	UPF	Comunicació	22.500 €
FFI2008-03702	El uso de metadatos en depósitos y colecciones digitales españoles	M. Assumpció Estivill Rius	UB	Biblioteconomia i Documentació	14.520 €
SEJ2007-67677	Situación de los centros de documentación: rentabilidad y uso, condiciones laborales y formación de los documentalistas en los medios de comunicación autonómicos, provinciales y locales	M. Eulàlia Fuentes Pujol	UAB	Filologia Catalana	79.860 €
HAR2010-20983	La memoria histórica y las brigadas internacionales: diseño de un sistema digital para la transferencia de conocimiento sobre el patrimonio histórico español	M. Montserrat Sebastià Salat	UB	Biblioteconomia i Documentació	58.685 €
HUM2006-06572	Patrimonio y arquitectura del conocimiento: diseño de una plataforma digital de transferencia de conocimiento sobre patrimonio	M. Montserrat Sebastià Salat	UB	Biblioteconomia i Documentació	44.770 €
EA2006-0049	Estudio de la accesibilidad de la documentación científica en soporte digital	Miquel Térmens Graells	UB	Biblioteconomia i Documentació	20.900 €
EA2001-7102	La universidad española en la web: pautas para una comunicación efectiva	Miquel Térmens Graells	UB	Biblioteconomia i Documentació	6.761 €
HAR2009-07328-E	Seminario público internacional ¿Qué pasa hoy entre el poder y la política?	Núria Jornet Benito	UB	Biblioteconomia i Documentació	1.800 €
HAR2009-08763	Censo de los catálogos españoles de venta de libros (de los orígenes a 1840)	Pedro José Rueda Ramírez	UB	Biblioteconomia i Documentació	20.933 €
EA2008-0152	Análisis de los procedimientos de interacción entorno-universidad en el proceso de adaptación e implementación de titulaciones oficiales al EEES	Eva Ortoll Espinet	UOC	Informació i Documentació	6.150 €
CSO2009-09194	Intercambio de conocimiento en la investigación científica: estudio de las redes del ATLAS (KESIR)	Agustí Canals Parera	UOC	Informació i Documentació	20.000 €
BFF2002-11798-E	Red temática en documentación digital	Jesús Tramullas	UB	Biblioteconomia i Documentació	18.000 €

TAULA 4.3.1

Ajuts per donar suport a les activitats dels grups de recerca reconeguts (Catalunya, convocatòries SGR 2001-2009)

a) Convocatòria 2005

Codi	Grup	Investigador/a principal	Univ.	Departament	Import
2005SGR00839	Grup de recerca Cultura i Continguts Digitals: Aspectes Documentals, Polítics i Econòmics	M. Assumpció Estivill Rius	UB	Biblioteconomia i Documentació	0 €
2005SGR00927	Grup de Gestió d'Informació i Gestió del Coneixement a les Organitzacions (KIMO)	Agustí Canals Parera	UOC	Estudis de Ciències de la Informació i de la Comunicació	0 €
2005SGR00992	Grup d'Estudis Mètrics sobre el Valor i Ús d'Informació (i-VIU)	Ángel Borrego Huerta	UB	Biblioteconomia i Documentació	0 €

b) Convocatòria 2009

Codi	Grup	Investigador/a principal	Univ.	Departament	Import
2009SGR32	Grup de Gestió d'Informació i Gestió del Coneixement a les Organitzacions (KIMO)	Agustí Canals Parera	UOC	Estudis de Ciències de la Informació i de la Comunicació	32.800 €
2009SGR177	Grup de recerca Cultura i Continguts Digitals: Aspectes Documentals, Polítics i Econòmics	Ernest Abadal Falgueras	UB	Biblioteconomia i Documentació	33.600 €
2009SGR846	Grup d'Estudis Mètrics sobre el Valor i Ús d'Informació (i-VIU)	Ángel Borrego Huerta	UB	Biblioteconomia i Documentació	15.000 €
2009SGR1479	Grup de Recerca en Biblioteques de Centres d'Ensenyament no Universitari (BESCOLAR)	M. Teresa Mañà Terré	UB	Biblioteconomia i Documentació	29.000 €

Font d'informació: AGAUR.

de 2006 s'obtenen recursos per a 15 accions, i, per tant, s'accelera el ritme d'obtenció de recursos.

En el conjunt d'aquest període, el gruix de les accions finançades l'ha liderat la UB (19), dues la UOC, i tant la UAB com la UPF n'ha liderat una cadascuna.

4.3 Generalitat de Catalunya

La Generalitat de Catalunya ha reconegut i atorgat finançament a un conjunt de grups de recerca, mitjançant les convocatòries SGR (vegeu la taula 4.3.1). Els primers reconeixements daten de la convocatòria de 2005 i s'ator-

TAULA 4.3.2
Ajuts per a l'organització d'accions mobilitzadores (Catalunya, convocatòries ARCS, 2003-2009)

Codi	Grup	Investigador/a	Univ.	Departament	Import
-	Seminari sobre la Convergència Europea en els Ensenyaments de Biblioteconomia i Documentació	M. Assumpció Estivill Rius	UB	Biblioteconomia i Documentació	932 €
2002ARCS00180	Jornades sobre Revistes Digitals: de l'Autor i el Productor a l'Usuari	Ernest Abadal Falgueras	UB	Biblioteconomia i Documentació	600 €
2002ARCS00181	II Jornada sobre la Recerca en Biblioteconomia i Documentació	M. Assumpció Estivill Rius	UB	Biblioteconomia i Documentació	600 €
2004ARCS1-159	Primeres Jornades d'Usabilitat en Sistemes d'Informació	Miquel Àngel Centelles Velilla	UB	Biblioteconomia i Documentació	1.000 €
2006/ARCS2/00082	Taller de Sistemes d'Informació Digitals en Ciències Socials i Humanes	M. Montserrat Sebastià Salat	UB	Biblioteconomia i Documentació	4.000 €
-	Seminari: Com fer que el poder sigui polític?	Núria Jornet Benito	UB	Biblioteconomia i Documentació	3.000 €

Font d'informació: AGAUR.

guen a tres grups emergents (dos de la UB i un de la UOC), però sense dotació econòmica.

En la convocatòria següent (SGR 2009), dos d'aquests grups emergents esdevenen consolidats: es tracta del grup Cultura i Continguts Digitals: Aspectes Documentals, Polítics i Econòmics de la UB, i el KIMO de la UOC. L'altre grup reconegut com a emergent en la convocatòria SGR 2005, Grup d'Estudis Mètrics sobre el Valor i Ús de la Informació (i-VIU), esdevé en la SGR 2009 grup singular. En la mateixa convocatòria SGR 2009 es reconeix un altre grup de recerca singular: Grup de Recerca en Biblioteques de Centres d'Ensenyament no Universitaris (BESCOLAR). Per tant, la recerca queda vertebrada a partir de 2009 en dos grups consolidats i dos grups singulars. Tots quatre grups obtenen finançament per a les seves activitats, per un total de 110.400 euros.

Pel que fa a altres tipus d'ajuts, de quantia menor i orientats a fomentar la mobilitat i l'intercanvi de coneixement

entre experts (vegeu la taula 4.3.2), s'observa una certa continuïtat en l'obtenció de finançament, des de l'any 2001 fins al 2009. A partir d'aquella data no es té coneixement de l'obtenció d'aquest tipus d'ajut ni per la UB ni per cap altra universitat.

En l'àmbit dels arxius i la gestió documental, hi ha hagut finançament d'activitats de recerca que han atorgat el Departament de Cultura (primer pel Servei d'Arxius i després per la Subdirecció General d'Arxius), l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC) i el Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya.

4.4 Altres fonts de finançament

No s'han obtingut dades de fonts de finançament intern de les universitats o d'entitats privades que financin projectes de recerca i/o consultoria. Malgrat això, cal destacar dos projectes de recerca en els àmbits de la do-

TAULA 5.1.1
Personal docent i investigador d'universitats públiques, per categories (Catalunya i Espanya, 1999-2013)

Univ.	Categoria	1999- 2000	2000- 2001	2001- 2002	2002- 2003	2003- 2004	2004- 2005	2005- 2006	2006- 2007	2007- 2008	2008- 2009	2009- 2010	2010- 2011	2011- 2012	2012- 2013
UAB	Associat	5	8	8	8	8	8	9	11	15	12	9	11		
UAB	CU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
UAB	Lector						1	1	1	1					
UAB	TU	2	2	3	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5
UB	Agregat							1	1	2	2	2	3	4	4
UB	Associat	15	14	11	22	24	26	24	27	32	31	29	24	20	20
UB	Associat substitut	24	24	24	15	7	4	1							
UB	Col·laborador permanent									1	1	1	4	3	3
UB	Col·laborador temporal					2	2	4	3	2	2	2			
UB	CU													1	1
UB	Lector									1	1	1	3	2	2
UB	TEU	6	9	11	15	19	19	19	19	18	16	16	14	14	12
UB	TU	2	2	5	5	5	5	5	5	5	7	7	9	7	8
UPF	No disponible							1	1	1	1				
UPF	Agregat								1	1	1	2	2	1	1
UPF	Altres				1				1						
UPF	Associat	4	4	2	3	1			2	2	2	2	2	1	1
UPF	TEU	3	3	3	2	2	2	1							
UPF	TU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
UPF	Visitant					1	1								
Total		63	68	69	77	75	74	72	78	87	83	78	79	61	60
Espanya		296	327	336	353	359	381	372	379	371	385	375	374	352	322
Percentatge a Espanya		21,3	20,8	20,5	21,8	20,9	19,4	19,4	20,6	23,5	21,6	20,8	21,1	17,3	18,6

Nota. CU, catedràtic d'universitat; TU, titular d'universitat; TEU, titular d'escola universitària; CEU, catedràtic d'escola universitària. Les dades originals no inclouen la UOC, tot i que es tracta d'una universitat de servei públic i el professorat va passant acreditacions i homologacions de trams de recerca i d'altres.

Font d'informació: Generalitat de Catalunya i Institut Nacional d'Estadística (INE)..

TAULA 5.1.2
Professorat de la UOC, per categories (2009-2013)

Categoria	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
Professor ajudant	2	2	2	1
Professor	4	3	2	1
Agregat univ. privada	6	6	7	9
Total	12	11	11	11

Font d'informació: UOC.

documentació científica i de la preservació de documents electrònics.

En primer lloc, la institució CERCA ha impulsat un projecte d'investigació atorgat per l'Institut de Salut Carlos III (ISCIII) amb el títol «Caracterización de la producción bibliográfica en Biomedicina en España, 1996-2010». Aquest projecte bibliomètric s'ha executat en el període 2011-2014 sota la direcció de Lluís Rovira.

En segon lloc, diverses entitats catalanes han participat activament en el projecte «International Research into the Preservation of Authentic Records in Electronic Systems» (InterPARES) [<http://www.interpares.org>], executat en el període 1998-2012. Així, l'AAC-GD ha coordinat el Team Catalonia i els projectes que hi han desenvolupat l'Ajuntament de Girona, l'Ajuntament de Terrassa i la UPF. En tots els casos, els projectes s'han autofinançat perquè InterPARES només ha aportat un marc de desenvolupament. A partir de l'any 2013, InterPARES es desplega amb el títol «InterPARES Trust» (ITrust 2013-2018) [<https://interparestrust.org>] i torna a tenir participació catalana, concretament de l'Ajuntament de Girona.

5 Recursos humans

5.1 Universitats

El personal docent i investigador (PDI) de les universitats públiques adscrit a l'àrea de coneixement de biblioteconomia i documentació (vegeu la taula 5.1.1) ha baixat de 63 professors (curs 1999-2000) a 60 (curs 2012-2013), amb un pic màxim de 87 (curs 2007-2008).

Respecte al global espanyol, el PDI català ha representat una mitjana d'un 20,6 % en el període 1999-2013, si bé s'ha detectat una tendència a la baixa en els darrers anys.

Per categories, els funcionaris dels cossos docents universitaris (catedràtic d'universitat, titular d'universitat, titular d'escola universitària i catedràtic d'escola universitària) han passat de 15 (un 23,8 % del total del curs 1999-2000) a 29 (48,3 %, curs 2012-2013). Les categories de professors contractats de la Llei 1/2003 d'universitats de Catalunya (catedràtics, agregats, col·laboradors i lectors) han arribat a 10 (un 16,7 %) el curs 2012-2013. Respecte als professors associats, han passat de 48 (un 76,2 %, curs 1999-2000) a 21 (un 35 %, curs 2012-2013).

Les universitats privades també han tingut professorat adscrit a l'àrea de Biblioteconomia i Documentació. Pel que fa a la UOC, cal esmentar que es tracta d'una universitat de servei públic, el professorat de la qual s'acredita en recerca i docència a les agències de qualitat universitària públiques i a la mateixa universitat. Així, el professorat dels Estudis de Ciències de la Informació i de la Comunicació amb dedicació a temps complet ha passat de cinc (any 2000) a 26 (any 2013), amb un pic l'any 2011 (29). En el curs 2012-2013 hi havia 11 professors adscrits a l'àrea de Biblioteconomia i Documentació (vegeu la taula 5.1.2).

Malauradament no s'han pogut localitzar les dades de professorat de la UVic durant el període en el qual va impartir la diplomatura. Respecte a l'arxivística, l'ESAGED va començar l'activitat amb 12 professors (curs 2002-2003), amb una mitjana anual de 18 durant el període (17 professors el curs 2012-2013).

5.2 Grups de recerca

Pel que fa a les convocatòries SGR (vegeu la taula 3.2.1), els tres grups reconeguts l'any 2005 van tenir 41 membres, 14 (34,2 %) dels quals eren doctors i no hi havia cap becari. Per la seva banda, els quatre grups de l'any 2009 declaraven 49 membres, dels quals 21 (42,9 %) eren doctors i tenien un becari.

5.3 Convocatòries competitives públiques

No s'ha detectat cap investigador contractat mitjançant les convocatòries de captació de talent com ara els programes estatals Ramón y Cajal i Juan de la Cierva o els catalans Beatriu de Pinós i Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA).

Respecte als programes de formació d'investigadors predoctorals, el Departament de Biblioteconomia i Docu-

mentació de la UB ha rebut dos investigadors del programa estatal de Formació de Personal Investigador (FPI) a les convocatòries 2011 i 2012.

Quant a la mobilitat internacional, el Departament de Biblioteconomia i Documentació de la UB també ha captat dues beques autonòmiques d'estada fora de Catalunya (anys 2007 i 2011) i un ajut estatal del programa Salvador de Madariaga (any 2013).

No s'ha tingut coneixement de l'obtenció de cap ajut de mobilitat o de formació predoctoral de cap altra universitat que no sigui la UB.

6 Resultats

6.1 Tesis doctorals

Per seleccionar les tesis s'han consultat les bases de dades *TDX* i *Teseo*, cadascuna de les quals disposa d'un sistema d'accés temàtic al contingut. En el cas de *TDX* s'han triat les categories temàtiques «01 - Bibliografia. Catàlegs», «02 - Biblioteconomia. Documentació», «030 - Obres de referència general. Enciclopèdies, diccionaris» i

«050 - Publicacions en sèrie»; en el cas de *Teseo* s'han seleccionat els descriptors «Archivos», «Archivística», «Documentación», «Documentación automatizada» i també «Lenguajes documentales». Després de la depuració i de l'ampliació amb aportacions concretes de la fase de consulta s'ha obtingut un total de 55 tesis doctorals, no només llegides als departaments analitzats en aquest informe.

Pel que fa a les universitats on s'han llegit les tesis (vegeu la taula 6.1.1), destaca la UB, amb el 60 % del total. A més distància hi hauria la UAB (16,4 %) i la UOC (9,1 %). En el cas de la UB, cal indicar que disposen d'un programa específic de doctorat que es va iniciar l'any 2000 i en el qual en el període 2002-2006 també va participar la UAB.

Pel que fa a departaments on s'ha llegit la tesi, destaca lògicament el Departament de Biblioteconomia i Documentació de la UB però també hi són presents departaments d'història, de filologia catalana (on està ubica-

TAULA 6.1.1

Nombre de tesis segons universitat (Catalunya, 2000-2013)

Universitat	Tesis	Percentatge
UB	33	60
UAB	9	16,4
UOC	5	9,1
UPF	4	7,3
UdG	1	1,8
UdL	1	1,8
URL	1	1,8
URV	1	1,8
Total	55	100

Font d'informació: Elaboració pròpia.

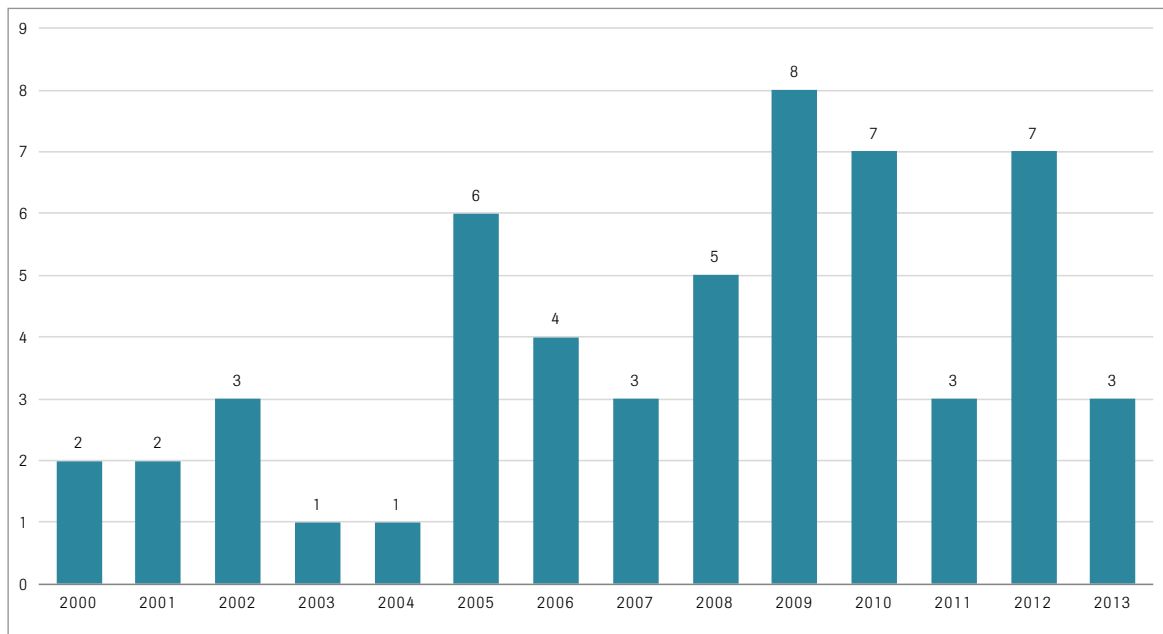
TAULA 6.1.2

Nombre de tesis segons la temàtica (Catalunya, 2000-2013)

Temàtica	Tesis	Percentatge
Arxivística	5	9,1
Biblioteconomia	15	27,3
Comunicació. Comunicació científica	4	7,3
Edició	3	5,4
Estudis d'usuaris	4	7,3
Estudis mètrics	4	7,3
Fonts d'informació	8	14,5
Gestió del coneixement	6	10,9
Tecnologies de la informació	6	10,9
Total	55	100

Font d'informació: Elaboració pròpia.

FIGURA 6.1.3
Distribució de tesis per any (Catalunya, 2000-2013)

Font d'informació: Elaboració pròpia.

da l'Àrea de Documentació de la UAB), de comunicació (UPF) i també instituts de recerca com l'IN3 (que imparteix el programa de doctorat de la UOC).

Respecte a la temàtica (vegeu la taula 6.1.2) destaquen les tesis centrades en aspectes tècnics o organitzatius de les biblioteques (27,3 %) i a continuació vindrien les recerques sobre fonts d'informació (ja sigui la informació científica, la premsa, etc.) (14,5 %) i la gestió del coneixement (10,9 %). S'han presentat també cinc tesis d'arxivística (9,1 %), una temàtica que no tenia presència en els articles publicats al *WoS*.

Pel que fa als anys de lectura (vegeu la figura 6.1.3), la mitjana de tesis anuals seria de gairebé 4 (3,9). En tots els anys se n'ha defensat alguna i el màxim nombre és de 8 tesis (2009).

6.2 Articles científics

Pel que fa a les dades sobre articles, s'ha utilitzat com a criteri general el fet que la revista estigui indexada en el *WoS* de Thomson Reuters, que és la base de dades de referència de més prestigi utilitzada internacionalment per

a l'anàlisi científica. Aquesta és també la font de referència utilitzada en nombrosos processos d'avaluació científica i acadèmica com ara en les acreditacions de professors i les avaluacions de sexennis de recerca.

Per seleccionar els articles de recerca de l'àrea estudiada s'han seguit diversos criteris. En primer lloc, s'han seleccionat els treballs de la categoria «Information Science & Library Science» (IS&LC) amb presència catalana, és a dir, amb filiació d'alguns dels signants vinculada a alguna localitat o a organitzacions catalanes. En el filtratge de selecció s'han exclòs els documents que no fossin del tipus «article» com ara ressenyes, notes editorials i d'altres que en general no es corresponen en treballs de recerca.

Atès que aquesta categoria dins de les àrees de recerca del *WoS* incorpora molts documents sobre algorítmica i d'altres aspectes informàtics molt allunyats de la realitat diària que es fa des de Documentació, els registres s'han revisat d'un en un i s'han exclòs els que nítidament no corresponien a aquesta activitat. També s'ha exclòs algun document per algun error de la base de dades o algun tipus de fenòmens d'homonímia o polisèmia. Finalment

TAULA 6.2.1

Nombre d'articles publicats per investigadors en l'àrea de documentació en revistes indexades en la base de dades WoS (Catalunya, 2000-2013)

Títol de la revista	Nombre d'articles	Percentatge respecte del total
<i>El Profesional de la Información</i>	125	67,2
<i>Revista Española de Documentación Científica</i>	17	9,1
<i>Scientometrics</i>	10	5,4
<i>Aslib Proceedings</i>	4	2,2
<i>Information Research. An International Electronic Journal</i>	4	2,2
<i>Journal of the American Society for Information Science and Technology</i>	3	1,6
<i>Electronic Library</i>	2	1,1
<i>Information Technology and Libraries</i>	2	1,1
<i>Investigación Bibliotecológica</i>	2	1,1
<i>Journal of Academic Librarianship</i>	2	1,1
<i>Anuario de Historia de la Iglesia</i>	1	0,5
<i>Interlending & Document Supply</i>	1	0,5
<i>Journal of Documentation</i>	1	0,5
<i>Journal of Information Science</i>	1	0,5
<i>Journal of Informetrics</i>	1	0,5
<i>Journal of Scholarly Publishing</i>	1	0,5
<i>Journal of the American Medical Informatics Association</i>	1	0,5
<i>Journal of the Medical Library Association</i>	1	0,5
<i>Library & Information Science Research</i>	1	0,5
<i>Library Collections Acquisitions & Technical Services</i>	1	0,5
<i>Online Information Review</i>	1	0,5
<i>Program-Electronic Library and Information Systems</i>	1	0,5
<i>Research Evaluation</i>	1	0,5
<i>Serials Review</i>	1	0,5
<i>Social Science Computer Review</i>	1	0,5

TAULA 6.2.2
Nombre d'articles segons grans temàtiques (Catalunya, 2000-2013)

Temàtica	Nombre d'articles	Percentatge respecte del total
Unitats, sistemes i serveis d'informació	55	29,6
Estudis mètrics	31	16,7
Representació i recuperació de la informació	29	15,6
Documents: característiques, valoració i preservació	27	14,5
Tecnologies de la informació	19	10,2
Fonts d'informació	11	5,9
Comunicació. Comunicació científica. Xarxes socials	5	2,7
Fonaments de la disciplina i perfil professional	4	2,2
Drets d'autor	3	1,6
Màrqueting	2	1,1

Font d'informació: Elaboració pròpia.

s'ha revisat la base de dades cercant per termes com *Abstract**, *Archi**, *Bibliograp**, *Bibliometr**, *Document Organization**, *Documentation*, *Journal**, *Librar**, o *Thesaur** i seleccionant-los per la seva pertinença al context dels professionals de la documentació de Catalunya en el període abastat.

TAULA 6.2.3
Nombre d'autors per article (Catalunya, 2000-2013)

Nombre d'autors	Nombre d'articles	Percentatge d'articles
1	49	26,3
2	51	27,4
3	50	26,9
4	20	10,8
5 o més	16	8,6

Font d'informació: Elaboració pròpia.

Amb aquests criteris la producció total s'estableix en 186 articles. La taula 6.2.1 mostra el conjunt d'articles publicats en el període 2000-2013 agrupats per títols de revistes. S'observa immediatament la importància de la revista editada a Barcelona *El Profesional de la Informació* (EPI) que acumula dues terceres parts del total. En segon lloc, però a gran distància es troba la *Revista Española de Documentación Científica* (REDC) editada pel Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) amb un 9,1 % del total. De fet si considerem aquestes dues revistes més *Investigación Bibliotecológica*, editada a Mèxic per la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic (UNAM) i l'article publicat a l'*Anuario de Historia de la Iglesia* sumen el 78 % del total. Aquest és el percentatge de contribucions en espanyol. El 22 % restant és producció en anglès.

Ara bé, convé analitzar la distribució cronològica dels articles (vegeu la figura 6.2.1). Fins a l'any 2006, el volum d'articles és merament testimonial i tots publicats en anglès (quatre, un 2,2 % del total). L'entrada l'any 2006 de la revista *EPI* i amb menor mesura de la *REDC* el 2008 són els principals responsables de l'increment de la presència d'articles al *WoS*. Com es comprova en la figura esmentada, les línies gràfiques del conjunt total d'articles i el d'*EPI* i *REDC* conjuntament és força similar fins a l'any 2013 en el qual hi ha un descens de la publicació en aquestes re-

vistes i un augment en altres títols internacionals. Tanmateix, en tractar-se del darrer any analitzat, caldran estudis posteriors per veure si és una tendència que es consolida. En qualsevol cas, el que sí que es detecta, al marge de l'entrada al *WoS* de les revistes *EPI* i *REDC*, és un ritme baix, però regular, de publicacions en revistes internacionals en anglès. I aquesta nova situació emergeix a partir de l'any 2006.

La figura 6.2.1 també permet veure que aquesta situació no es pot desvincular del creixement generalitzat d'aquest tipus de producció a l'Estat espanyol.

Si atenem la temàtica (vegeu la taula 6.2.3), s'observa un predomini dels articles dedicats a analitzar unitats, sistemes o serveis d'informació (29,6 %), seguit dels estudis mètrics (16,7 %), essencialment treballs de tipus bibliomètric sobre alguna àrea o característica de la producció científica. A continuació els que tracten sobre la representació i recuperació de la informació (15,6 %) i immediatament els dedicats a estudiar les característiques documentals, el valor dels documents i la seva preservació.

Respecte al nombre d'autors, no s'observen canvis significatius en el període estudiat, amb una mediana de

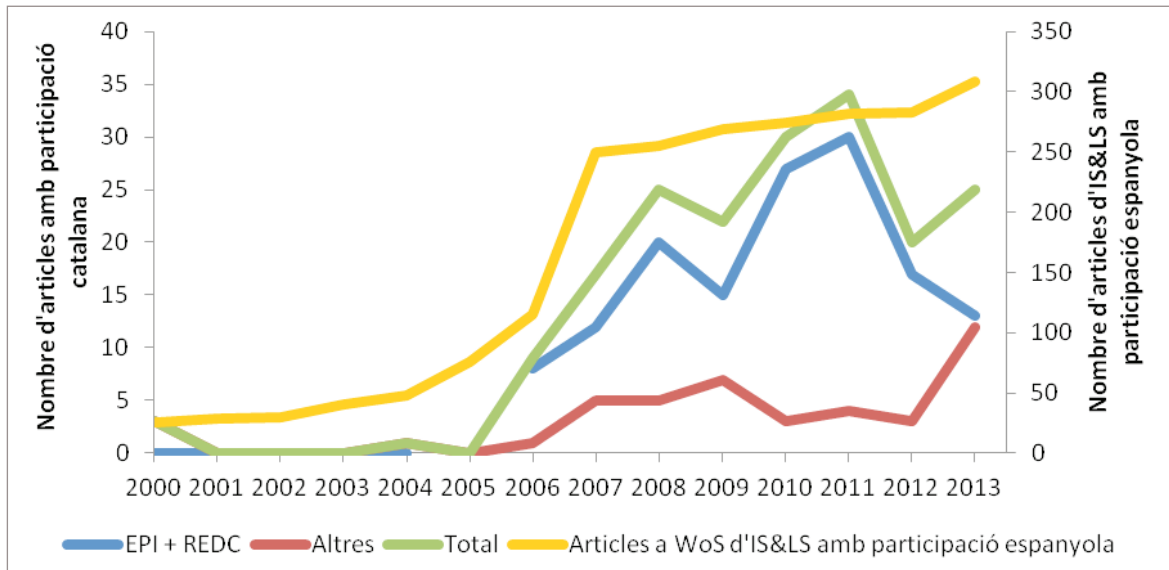
dos autors per article (2,5 autors de mitjana). Un 26,3 dels articles els ha signat un autor, mentre que el 73,7 % corresponen a dos autors o més (vegeu la taula 6.2.3). Això significa un clar predomini d'articles escrits en col·laboració pel que fa als articles indexats en el *WoS*.

Pot ser útil conèixer el nivell de productivitat en documentació de les universitats catalanes en el conjunt de les revistes espanyoles, que inclou també les no indexades en el *WoS*. La taula 6.2.4 ofereix les institucions més productives segons dades recollides l'any 2010 pel grup EC3 que inclouen dades retrospectives. S'observa que la Universitat de Barcelona ocupava el segon lloc de l'Estat espanyol quant a volum. La taula també reflecteix l'impacte mesurat a partir de les citacions rebudes.

6.3 Monografies

Pel que fa a les monografies (publicacions aparegudes en una part o diverses, però en un nombre finit d'unitats), el període estudiat abasta exclusivament els anys 2009-2013. Es tenen en compte tant obres publicades en paper com en línia. El criteri principal d'inclusió és l'autoria: ha de correspondre a persones nascudes o vinculades a Catalu-

FIGURA 6.2.1
Evolució cronològica del nombre d'articles publicats en revistes indexades al *WoS* (Catalunya, 2000-2013)

Font d'informació: Elaboració pròpia.

TAULA 6.2.4
Distribució institucional del nombre d'articles publicats en documentació en revistes espanyoles i el seu impacte (Espanya, 2010)

Institució	Nre. d'articles	Citacions en revistes espanyoles no indexades al WoS	Citacions en el WoS	Total de citacions	Mitjana de citacions per article	Articles amb més de cinc citacions	Percentatge d'articles citats	Percentatge d'autocitació
Universitat Complutense de Madrid	430	182	11	193	0,4	3	26,5	40,1
Universitat de Barcelona	183	132	8	140	0,8	3	36,6	30,3
Universitat de Granada	159	163	42	205	1,3	9	44,7	17,8
Universitat de Múrcia	152	90	7	97	0,6	2	29,6	14,4
Universitat d'Extremadura	140	61	2	63	0,5	2	21,4	26,2
Universitat Carlos III de Madrid	133	104	21	125	0,9	4	32,3	23,1
Universitat de Saragossa	112	57	9	66	0,6	1	29,5	5,3
IEDCT (CSIC)	103	126	30	156	1,5	5	46,6	8,7
Universitat de Salamanca	101	68	6	74	0,7	2	30,7	2,9
Universitat d'Alcalá de Henares	93	41	9	50	0,5	1	24,7	14,6
Universitat Pompeu Fabra	74	74	12	86	1,2	3	41,9	24,3
Universitat de València	69	52	13	65	0,9	4	24,6	13,5
Universitat Autònoma de Barcelona	56	29	2	31	0,6	0	37,5	17,2
Biblioteca Nacional d'Espanya	43	11	3	14	0,3	0	18,6	18,2
Universitat Politècnica de València	40	24	6	30	0,8	0	27,5	54,2
Universitat Politècnica de Catalunya	35	19	13	32	0,9	1	20,0	15,8
Universitat de la Corunya	32	14	1	15	0,5	0	31,3	14,3
Universitat de Sevilla	32	9	1	10	0,3	0	25,0	22,2
Observatorio de CyT en Internet (CSIC)	26	36	14	50	1,9	4	50,0	36,1
Universitat de Lleó	25	12	3	15	0,6	0	32,0	33,3

TAULA 6.3.1
*Nombre de monografies per modalitat de publicació
 (Catalunya, 2009-2013)*

Modalitat	2009	2010	2011	2012	2013	Total
En paper	63	52	33	28	20	196
En línia	8	7	5	12	9	41
Total	71	59	38	40	29	237

Font d'informació: Elaboració pròpia.

nya, independentment de la llengua o el lloc de publicació de les obres.

Pel que fa al nivell intel·lectual de les obres considerades, s'han exclòs les que tenen una intenció docent explícita. Tampoc no s'hi compten ni les tesis ni les publicacions de congressos, jornades, seminaris, etc., que s'estudien en uns altres apartats d'aquest informe. Des d'aquest punt de vista, cal dir que molts dels documents citats no són productes de recerca, sinó obres de divulgació.

L'abast temàtic del camp informació, documentació i arxivística no té uns límits clarament fixats. En aquest cas s'han seguit uns criteris amples. A més de les temàtiques centrals de la disciplina, com l'anàlisi del contingut, l'administració d'unitats d'informació (arxius i biblioteques) o el disseny d'eines d'emmagatzematge i recuperació d'informació, s'han inclòs també obres relatives a la història del llibre i les biblioteques, la literatura infantil i juvenil, les tecnologies aplicades a la documentació, bibliografies i inventaris de documents, aspectes d'arts gràfiques, legislació sobre el món de la informació i la documentació o tècniques historiogràfiques.

El total de registres obtingut aplicant aquests criteris ha estat de 237 entrades. Les dades mostren una clara tendència a la disminució del nombre total de publicacions aparegudes al llarg del període estudiat: de 71 monografies aparegudes el 2009 es passa a 29 el 2013 (menys de la meitat).

Pel que fa a la modalitat de publicació (vegeu la taula 6.3.1), del total de 237 entrades, 196 corresponen a documents publicats en paper i 41, en línia. La distribució per anys mostra una disminució progressiva del paper i un manteniment de les publicacions en línia.

Pel que fa a l'autoria, a efectes d'aquesta anàlisi es consideren autors tant els responsables principals del

TAULA 6.3.2
*Nombre de monografies signades per dos autors o més
 (Catalunya, 2009-2013)*

Anys de publicació	2009	2010	2011	2012	2013	Total
Nombre de monografies en coautoria	29	22	11	18	13	93

Font d'informació: Elaboració pròpia.

contingut com també els secundaris, coneguts com a *editors literaris* (coordinadors, directors, etc.). A més, cal tenir en compte que en els casos d'obres signades per més d'un autor, només s'ha considerat el primer dels autors citats.

En el conjunt dels cinc anys analitzats hi ha una important dispersió d'autors. Els que es repeteixen més són Josep Cobarsí (que apareix quatre vegades), Ernest Abadal, Albert Corbeto i Josep Maria Gregori (amb tres aparicions), i en dues ocasions trobem obres signades per Ramon Alberch, Jesús Alturo, Ignasi Baiges, Mònica Baró, Agustí Canals, Marta Cano, Lluís Cermenó, Agustí Cerrillo, Pilar Cid, Montserrat Comas, Isabel Companyns, Glòria Durban, María Asunción Esteve, Josefa Gallego, Julià Guillon, Pere-Joan Guiu, Manela Juncà, Javier Leiva, Inés Miret, Félix de Moya, Juli Palou, Enric Queralt, Pedro Rojas i Rodríguez Tréton.

La coautoria es dona en un total de 93 casos (39,24 %): 56 amb dos autors, 17 amb tres autors i 20 amb quatre autors o més. Al llarg dels anys, la coautoria presenta aquesta distribució, tendent a la baixa (vegeu la taula 6.3.2).

Pel que fa a les editorials i al lloc d'edició, igual com s'ha fet amb els autors, a efectes d'aquesta anàlisi, quan una obra la publiquen més d'una editorial, només s'ha tingut en compte la primera que és esmentada. Com és d'esperar, Barcelona ocupa el primer lloc com a localitat de publicació, amb 164 casos (el 69,20 %) (vegeu la taula 6.3.3). Les poblacions que segueixen es troben a molta distància.

La resta de poblacions apareixen només una vegada: Andorra la Vella, Berga, Bilbao, la Bisbal d'Empordà, Cabrera de Mar, Caracas, Cerdanyola del Vallès, Conca, Dòlianova, el Papiol, Figueres, Palma de Mallorca, Puigcerdà, Sant Cugat del Vallès, la Seu d'Urgell, Sevilla, Simat de la

TAULA 6.3.3
*Nombre i percentatge de monografies
 per localitat de publicació
 (Catalunya, 2009-2013)*

Localitat de publicació	Monografies	Percentatge
Barcelona	162	69,20
Madrid	10	4,22
Gijón	9	3,80
València	8	3,38
Bellaterra	7	2,95
Lleida	6	2,53
Girona	3	1,27
Cizur Menor	2	0,84
Las Palmas de Gran Canaria	2	0,84
Reus	2	0,84
Vic	2	0,84

Font d'informació: Elaboració pròpia.

TAULA 6.3.4
*Nombre i percentatge de monografies per entitat editora
 (Catalunya, 2009-2013)*

Editorial	Monografies	Percentatge
UOC	45	18,99
Generalitat de Catalunya	22	9,28
Fundació Noguera	15	6,33
Diputació de Barcelona	8	3,38
Trea	7	2,95
UAB	7	2,95
Public. de l'Abadia de Montserrat	4	1,69
Anagrama	3	1,27
COBDC	3	1,27
Fundació Jaume Bofill	3	1,27
IEC	3	1,27
UB	3	1,27

Font d'informació: Elaboració pròpia.

Valldigna, Tarragona, Vilafranca del Penedès i Vilanova i la Geltrú.

Pel que fa a les entitats editores, destaca d'una manera notable la UOC, amb 45 publicacions (el 18,99 % del total). En la taula 6.3.4 es poden veure les editorials més freqüents.

Hi ha tres tipus d'entitats editores que destaquen clarament: les administracions públiques, les institucions acadèmiques i les editorials comercials. Entre les administracions, la Generalitat de Catalunya destaca, amb 22 aparicions (14 de les quals, del Departament de Cultura), seguida de la Diputació de Barcelona. Cal reconèixer a la UOC el mèrit d'aportar al conjunt de les publicacions especialitzades gairebé una cinquena part del total. En aquest mateix tipus d'editorial trobem la UAB, la UB i l'IEC.

De cara a una anàlisi temàtica de la producció recollida, s'han establert nou categories, a les quals s'han assignat els documents.

- Obres generals, de caràcter multitemàtic, tècniques de treball científic, etc.

- Bibliografies i repertoris, que inclou tant eines secundàries com obres teòriques sobre fonts d'informació i elaboració de referències bibliogràfiques.
- Arxivística, amb obres sobre gestió documental, normatives de descripció, etc.
- Arxivística - instruments de descripció d'arxius: inventaris, catàlegs d'arxiu, guies d'arxius, etc.
- Centres i serveis, que inclou tot aquell document relacionat amb un tipus concret d'unitat d'informació, des de les biblioteques escolars, públiques, universitàries, etc.
- Catalogació, entès en un sentit ampli: representació i recuperació d'informació, i llenguatges documentals.
- Tecnologies de la informació: obres en què el pes de la tecnologia és l'essencial.
- Història del llibre i de les biblioteques: tractats històrics sobre els diferents tipus de documents, la difusió de la lectura al llarg dels segles i treballs sobre la història de les biblioteques i els bibliotecaris.
- Arts gràfiques, edició i comerç del llibre: editorials, im-

TAULA 6.3.5
 Nombre de monografies per matèria
 (Catalunya, 2009-2013)

Matèria	2009	2010	2011	2012	2013	Total
Obres generals	6	4	0	4	0	14
Bibliografies i repertoris	5	1	0	2	0	8
Arxivística	11	4	6	4	2	27
Arxivística - instruments de descripció	15	8	2	0	2	27
Centres i serveis	11	8	8	9	12	48
Catalogació	4	2	0	0	0	6
Tecnologies de la informació	8	13	5	9	6	41
Història del llibre i de les biblioteques	5	12	10	6	1	34
Arts gràfiques, edició i comerç del llibre	6	7	7	6	6	32
Total	71	59	38	40	29	237

Font d'informació: Elaboració pròpia.

premes, llibreries, i també temes legals de drets d'autor i propietat intel·lectual.

La distribució d'aquestes matèries al llarg dels anys es pot veure a la taula 6.3.5.

Finalment, si considerem la distribució de les llengües en les monografies identificades (vegeu la taula 6.3.6), veurem que el català és el majoritari, amb 151 casos (un 63,71 %), seguit del castellà, amb 83 (35,02 %).

Observem ara la distribució de llengües per matèries (vegeu la taula 6.3.7).

6.4 Revistes

Els articles publicats en revistes indexades en la base de dades *WoS* són la referència més important utilitzada a escala internacional: ara bé, aquesta només és una petita part de la producció d'articles de recerca i acadèmics a Catalunya en documentació. El gruix d'aquestes publicacions es produeix en revistes estatals, incloses *EPI* i *REDC*, que ja s'han esmentat abans pel fet d'estar indexades en el *WoS*.

Un altre referent possible i significatiu són les revistes de documentació amb continguts acadèmics publicades a Catalunya. En l'actualitat les revistes catalanes d'arxivística,

biblioteconomia i documentació són set (vegeu la taula 6.4.1) de les quals dos anuals, *Hipertext.net* i *Anuari Thinkpi*, han vist la llum durant el període d'estudi. A aquests cal sumar-hi l'*Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura*, una publicació seriada que, tot i el títol, ha tingut fins ara un caràcter biennal. Finalment cal esmentar l'anuari *Bibliodoc*, ja desaparegut.

TAULA 6.3.6
 Nombre de monografies per llengua
 (Catalunya, 2000-2013)

Llengua	2009	2010	2011	2012	2013	Total
Català	45	40	25	24	17	151
Castellà	26	17	12	16	12	83
Anglès	0	2	0	0	0	2
Basc	0	0	1	0	0	1

Font d'informació: Elaboració pròpia.

TAULA 6.3.7
Nombre de monografies per matèria i llengua (Catalunya, 2000-2013)

Matèria	Català	Castellà	Anglès	Basc
Obres generals	5	9	0	0
Bibliografies i repertoris	6	2	0	0
Arxivística	19	8	0	0
Arxivística - instruments de descripció	25	2	0	0
Centres i serveis	30	18	0	0
Catalogació	3	3	0	0
Tecnologies de la informació	24	15	1	1
Història del llibre i de les biblioteques	21	12	1	0
Arts gràfiques, edició i comerç del llibre	18	14	0	0

Font d'informació: Elaboració pròpia.

D'aquestes revistes destaquem en primer lloc *EPI*, que ha tingut diversos noms i editorials, i que des de 2005 té una editora comercial pròpia amb seu a Barcelona. Els articles s'han publicat tradicionalment en espanyol, però en l'actualitat n'accepta en anglès, francès i portuguès —però no en català— i des del 2013 cobreix també l'àrea de comunicació. La seva trajectòria, el fet de treure actualment sis números a l'any i la seva presència en el *WoS* l'acrediten com la revista de més pes sobre documentació de les editades a Catalunya.

Per la seva banda, *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació* l'havia editat en solitari la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la UB i des de 2013 s'edita conjuntament amb la UOC. Els articles es publiquen de manera bilingüe almenys en català i espanyol, encara que també hi poden aparèixer en anglès i altres llengües romàniques. Aquesta publicació de caràcter semestral està indexada a *Scopus*, una base de dades de característiques similars al *WoS*, però amb més cobertura de títols de revista, especialment pel que fa a les ciències socials i les humanitats.

Item: revista de biblioteconomia i documentació l'edita el COBDC i es publica essencialment en català, de manera similar a *Lligall: revista catalana d'arxivística* editada per l'Associació d'Arxivers-Gestors de Catalunya (AAC-GD).

Hipertext.net és un anuari amb una orientació centrada en la documentació digital i la comunicació interactiva, i està editat pel Departament de Comunicació de la UPF.

Anuario Thinkipi és la publicació seriada més recent que recull notes i petits articles sobre els temes actuals en biblioteconomia, documentació, i les ciències i indústries de la informació, especialment pel que fa al seu impacte a l'Estat espanyol. L'edició corre a càrrec de la mateixa editora de la revista *EPI*.

Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura és una publicació que té com a objectiu recollir periòdicament les actuacions dutes a terme en els diversos àmbits d'interès de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura de la Universitat de Barcelona.

Finalment, *Bibliodoc. Anuari de Biblioteconomia, Documentació i Informació* va ser una publicació anual publicada pel COBDC fins a l'any 2006, que pretenia prendre el pols de la situació del sector de la informació i documentació a Catalunya i Espanya. Aquesta publicació fou hereva de l'*Anuari SOCADI de documentació i informació* que publicà l'any 1997 i l'any 1998 la SOCADI fins que l'any 1999 es fusionà amb el COBDC.

Pel que fa a comparar la visibilitat i/o impacte d'aquestes publicacions, tret de la clara hegemonia d'*EPI*, es fa difícil establir un criteri unívoc. La taula 6.4.2 presenta alguns

TAULA 6.4.1
 Revistes de documentació amb seu editorial a Catalunya

Títol actual	ISSN	Suports	Any d'inici	Any de finalització	Periodicitat	Idiomes	Àmbits científics	Edició	Presència WoS / Scopus
<i>Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura</i>	2014-0088	En línia	2010	Activa	Biennal	Català	Biblioteconomia	Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura-UB	—
<i>Anuario HiperText.net</i>	1695-5498	En línia	2003	Activa	Anual	Bilingüe espanyol/ anglès	Documentació, comunicació	UPF	—
<i>Anuario Thinkapi</i>	1886-6344	Paper (fins al 2013) En línia	2007	Activa	Anual	Espanyol	Biblioteconomia, documentació, ciències i indústries de la informació	<i>El Profesional de la Información</i>	—
<i>Bibliodoc: Anuari de Biblioteconomia, Documentació i Informació*</i>	1885-0685	Paper En línia (RACO)	1999	2006	Anual	Català i espanyol. Alguns articles en anglès o francès.	Biblioteconomia, documentació	COBDC	—
<i>BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació</i>	1575-5886	En línia	1998	Activa	Semestral	Bilingüe català/ espanyol. S'accepten articles en anglès, francès i portuguès.	Biblioteconomia, documentació, arxivística	UB UOC	Scopus
<i>El Profesional de la Información</i>	1386-6710	Paper En línia	1992	Activa	Bimestral	Espanyol. S'accepten articles en anglès, francès i portuguès.	Documentació, comunicació	<i>El Profesional de la Información</i>	WoS Scopus
<i>Item: revista de biblioteconomia i documentació</i>	0214-0349	Paper En línia (RACO)	1987	Activa	Anual	Català	Biblioteconomia, documentació, arxivística	COBDC	—
<i>Lligall: revista catalana d'arxivística</i>	1130-5358	Paper En línia	1988	Activa	Variable: 1-2 núm./any	Català	Arxivística	AAC-GD	—

Font d'informació: Elaboració pròpia.

* Publicació hereva de l'*Anuari SOCADI de documentació i informació* que publicà l'any 1997 i l'any 1998 la Societat Catalana de Documentació i Informació (SOCADI), després de la fusió d'aquesta entitat amb el Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes (COBDC).

indicadors i classificacions en repertoris. Les publicacions s'han ordenat segons l'índex compost de difusió secundària (*ICDS*). Amb les dades de la taula, la segona posició del rànquing correspondria a *BiD* —que com s'ha dit està indexada a *Scopus*—, però a partir d'aquí es fa més difícil la interpretació de les dades. Fins i tot en la classificació *CARHUS Plus* que diferenciava de categoria en l'edició del 2010 *EPI* (A) i *BiD* (B) de les altres que valorava, en la versió més recent del 2014, degrada *EPI* a la categoria B i atorga la mateixa valoració que a *BiD*, mentre que *Item*, *Hipertext* i *Lligall* es troben a la categoria inferior (D).

6.5 Avaluació de revistes

S'ha considerat adient incorporar un subapartat sobre dos recursos documentals per avaluar revistes científiques desenvolupats per equips de treball catalans.

Sota la direcció de Lluís Rovira (institució CERCA), des de l'any 2008 l'AGAUR ha treballat en diverses versions de *CARHUS Plus+* [<http://agaur.gencat.cat/ca/avaluacio/carhus/>], un sistema d'avaluació de revistes científiques dels àmbits de les ciències socials i les humanitats que es publi-

TAULA 6.4.2

Indicadors i classificacions de les revistes de documentació amb seu editorial a Catalunya

Títol actual	<i>ICDS</i> (2014) ¹	<i>CARHUS</i> (2010) ²	<i>CARHUS</i> (2014) ³	<i>CIRC</i> (2012) ⁴	Índex d'impacte IN-RECS (2011) ⁵	Índex H segons Google Scholar Metrics (2009-2013) ⁶
<i>El Profesional de la Información</i>	9,842	A	B	A	0,945	18
<i>BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació</i>	7,704	B	B	B	0,564	6
<i>Item: revista de biblioteconomia i documentació</i>	4,477	C	D	C	0,041	2
<i>Hipertext.net</i>	4,079	C	D	B	0,067	0
<i>Lligall: revista catalana d'arxivística</i>	3,915	C	D	C	0,071	0
<i>Anuario Thinkepi</i>	3,845	—	—	C	0,037	8
<i>Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura</i>	0,400	—	—	D	—	0
<i>Bibliodoc. Anuari de Biblioteconomia, Documentació i Informació</i>	0,400	—	—	D	—	0

Fonts d'informació:

¹ *ICDS*, <http://miar.ub.edu>

² *CARHUS Plus+ 2010*, <http://agaur.gencat.cat/ca/avaluacio/carhus/carhus-plus-2010/>

³ *CARHUS Plus+ 2014*, <http://agaur.gencat.cat/ca/avaluacio/carhus/carhus-plus-2014/>

⁴ *Classificació integrada de revistes científiques (CIRC)*, <http://ec3metrics.com/circ/>

⁵ Índice de Impacto de las Revistas Españolas de Ciencias Sociales (*IN-RECS*), <http://ec3.ugr.es/in-recs/>

⁶ Google Scholar Metrics, http://scholar.google.com/citations?view_op=top_venues&hl=es&vq=es

quen a escala local, nacional i internacional. La finalitat és contribuir a l'avaluació de la recerca que es duu a terme en el sistema científic i universitari català amb la màxima objectivitat.

La darrera versió de *CARHUS Plus+* (2014) inclou més de 6.000 revistes, la qual cosa representa un augment important respecte a la versió anterior (2010). A més, per poder classificar una part important de les revistes la nova versió ha donat relleu a l'indicador *source normalized impact per paper* (SNIP), usat a la base de dades *Scopus*.

D'altra banda, la base de dades *Matriu d'Informació per a l'Anàlisi de Revistes (MIAR)* [http://miar.ub.edu] està en funcionament des de l'any 2008 impulsada per professors del Departament Biblioteconomia i Documentació de la UB. Es tracta d'un instrument de suport a l'avaluació científica, que facilita la informació sobre la identitat de més de 28.000 revistes i la seva presència a 80 bases de dades, repertoris i catàlegs de biblioteques.

El sistema *MIAR* crea una matriu de correspondència entre les revistes (identificades per l'ISSN), i les bases de

dades, repertoris i catàlegs de biblioteques. Com a resultat d'aquest procés, es calcula l'*ICDS*. Un *ICDS* elevat significa que la revista té una bona visibilitat a les diferents fonts d'informació de rellevància internacional.

6.6 Congressos

En aquest apartat hem tingut en compte només les reunions científiques que han superat les cinc edicions i que tenen la seu a Catalunya, amb independència del nom que adopten (ja sigui congrés, jornada, seminari, etc.). S'han identificat 13 congressos que compleixen les dues condicions (vegeu la taula 6.6.1).

Només dos dels congressos es poden considerar generalistes (CAC, JCID); tota la resta se centren en un àmbit d'especialitat, ja sigui un determinat tipus de biblioteca (escolar, pública), de document (imatge, audiovisual, revistes científiques) o d'aspecte tecnològic (programari lliure, usabilitat).

TAULA 6.6.1
Congressos celebrats a Catalunya

Denominació	Organitzadors
Congrés d'Arxivística de Catalunya (CAC)	AAC-GD
Jornada de Biblioteca Pública i Cohesió Social	Biblioteques de Barcelona
Jornada de Documentació Audiovisual	COBDC
Jornada de Programari Lliure per a Biblioteques	COBDC
Jornada d'Estudi i Debat	AAC-GD / Generalitat de Catalunya / Arxiu Municipal de Barcelona
Jornada d'Usabilitat en Sistemes d'Informació	COBDC
Jornada Innova.doc	EAPC / Generalitat de Catalunya
Jornades Antoni Varés d'Imatge i Recerca	AAC-GD / CRDI
Jornades Catalanes de Revistes Científiques	IEC
Jornades Catalanes d'Informació i Documentació (JCID)	COBDC
Jornades de Biblioteques Escolars	COBDC
Jornades Educació i Arxius	UB
Laboratori d'Arxius Municipals	AAC-GD

Font d'informació: Elaboració pròpia.

Pel que fa als organitzadors, destaquen fonamentalment els col·legis i associacions professionals (COBDC i AAC-GD, amb quatre jornades cada un). Hi trobem una societat científica (IEC) i un consorci de biblioteques (Barcelona) però, curiosament, cap universitat, que, en canvi, han estat molt presents en la resta d'apartats.

7 Conclusions

La recerca catalana en informació, documentació i arxivística no es troba en una fase inicial però encara està lluny de la plena consolidació. En els darrers anys s'ha avançat molt per tenir presència en tots els àmbits (projectes, grups reconeguts, publicacions internacionals, tesis doctorals, etc.) però, malgrat que al final del període 2000-2013 s'accelera el ritme d'obtenció de recursos competitiu o de publicació d'articles científics, encara cal progressar molt més. Si els resultats de la recerca, tant els recursos com les publicacions, es ponderen pel nombre de professorat en actiu, els valors baixen encara més. Per tant, podem concloure que només existeix un grup petit d'investigadors en actiu.

En el període 2000-2013, el panorama acadèmic ha estat força dinàmic, amb la incorporació de les universitats privades i de l'arxivística, si bé aquesta disciplina encara té una presència escassa en diversos apartats (projectes, grups reconeguts, publicacions internacionals, etc.). A les universitats públiques es detecta una progressiva estabilització del PDI: els professors associats han passat d'un 76,2 % (curs 1999-2000) a un 35 % (2012-2013). Ara bé, en el darrer curs estudiat, el professorat global de l'àmbit d'informació, documentació i arxivística era inferior a les 90 persones, després de patir una davallada considerable a partir del curs 2008-2009.

Respecte a les possibles vies de creixement, caldria augmentar la internacionalització de l'àmbit (per exemple, només hi ha cinc participacions en projectes europeus o un 22 % dels articles de revista indexats al *WoS* estan escrits en anglès) i sobretot potenciar els recursos humans, on és especialment greu la baixa presència en programes de formació d'investigadors. L'objectiu final consistiria a assolir prou massa crítica en grups de recerca per optar a més recursos competitiu i així poder desenvolupar activitats de recerca amb resultats més significatius en informació, documentació i arxivística.

Institut
d'Estudis
Catalans

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia
i Documentació

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Associació d'Arxivers
Gestors de Documents
de Catalunya

Universitat Oberta
de Catalunya